

WALDEMAR MALUGA

ur. 1955; Lubartów

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, PRL
Słowa kluczowe	Lublin, PRL, Ciołek, Erazm, Kostomłoty, Sierpień 1980, Instytut Hoovera, Od Sierpnia do sierpnia (film)

Mój najważniejszy film

Erazma Ciołka spotkałem kiedyś w bardzo ciekawych okolicznościach. Mianowicie w 1986 roku w słynnych Kostomłotach (żył jeszcze wtedy ksiądz [Roman] Piętka) zorganizowano spotkanie [dotyczące] odnowienia parafii neounickiej (to jedyna taka parafia w Polsce). Wiem, że miał przyjechać [na tę uroczystość] prymas [Józef] Glemp. Spore wydarzenie. Byłem tam [obecny] z aparatem fotograficznym, Erazm Ciołek [również]. [I tak] się poznaliśmy. Później zaprosił mnie do Warszawy.

On był wybitnym dokumentalistą. Przez dziesięć lat [uwieczniał] całą Solidarność. Nazywano [go] nawet solidarnościowym fotografem. Zaczęło się w 1980 roku w Stoczni Gdańskiej, a skończyło na obchodach dziesięciolecia Solidarności w Gdańsku i Sopocie. Postanowiliśmy wspólnie, że byłoby dobrze zrobić z tego film. Zatytułowaliśmy [go]: „Od Sierpnia do sierpnia” Pierwszy sierpień jest zapisany dużą literą jako wydarzenie historyczne –Sierpień '0. [Z kolei] drugi małą. [To] chyba mój najważniejszy film. Wielkie przedsięwzięcie. [Erazm Ciołek] przekazał mi około czterystu zdjęć. Siedziałem [więc] w Lublinie i [je] filmowałem. [Ponadto] wtedy wiele osób współpracowało [z Solidarnością i przekazało mi fantastyczną ścieżkę dźwiękową. [W tym] filmie [więc] lektor [nie] czytał [tekstu], tylko [została] podstawiona oryginalna ścieżka dźwiękowa (na przykład przemówień [Lecha] Wałęsy czy [księdza] Jerzego Popiełuszki). [Uwzględniając dodatkowo] różne dojazdy, można powiedzieć, [że] była to olbrzymia katorżnicza praca.

Tak jak wspominałem, zaczęło się strajkiem w Stoczni Gdańskiej w 1980 roku. Później [pokazaliśmy] najważniejsze wydarzenia [tamtego okresu]: stan wojenny, dwie wizyty papieża, strajki w 1988 roku, pogrzeb [Grzegorza] Przemyka (niezwykle ciekawe i wielkie wydarzenie), pogrzeb [oraz] cały wątek poświęcony [księdzu] Jerzemu Popiełuszce. [Erazm Ciołek] był wszędzie [obecny].

Niektóre rzeczy [zawarte w tym filmie] są niezwykle. Na przykład nagrania dźwiękowe z domu Jerzego Popiełuszki. [Zarejestrowano], jak ktoś zadzwonił do księdza Jerzego i poprosił o jakąś maść dla dziewczynki. Bo ona [była] chora i ktoś miał [jej]

załatwić [tę maść]. To były czasy, [kiedy] organizowano pomoc, lekarstwa i inne [potrzebne rzeczy]. Czy była już wtedy telefoniczna sekretarka? Chyba nie. Nie wiem, może to [były] podsłuchy... Później pogrzeb księdza Jerzego... Niezwykle wydarzenie.

I z takich [zdarzeń] utkaliśmy godzinny film „Od Sierpnia do sierpnia” [Ponieważ] udało się to wszystko zebrać, [wydaje mi się], że to mój najważniejszy [obraz]. Erazm zmarł półtora roku temu. Podobno przypomniał sobie [o nim] przed śmiercią. Nawet zaczął mnie szukać – chciał zdigitalizować ten film na nowo, żeby [go] odtworzyć, może poprawić pod względem montażowym. [Chciał] go koniecznie upowszechnić. Bo warto. [Ukazano w nim] dziesięcioletni okres wielkiego heroizmu i –można powiedzieć –zespolenia. Wtedy rzeczywiście praktycznie nie [istniały] żadne podziały, tylko organizowanie paczek [do] więzienia. Na takiej zasadzie to wszystko się odbywało. I ten film istnieje. Zdigitalizowałem go. Na pewno jeszcze będzie miał swoje dni chwały.

Większość [swoich filmów] przekazałem [do] Narodowego Archiwum Cyfrowego. [Jednak] oprócz [tego] dwa [z nich znajdują się] w Instytucie Hoovera. Ponad rok temu jakoś mnie odnaleźli i dogadaliśmy się mailowo [w tej sprawie. Czuję] wielką satysfakcję [z tego faktu], bo nie tak łatwo tam się dostać. To najstłynniejsza i chyba największa na świecie [organizacja tego typu]. Może moskiewskie zbiory (zbiera [się tam] dokumenty z całego świata) są większe, ale [jednocześnie] do końca niezbadane. Właśnie w zasobach Instytutu Hoovera [są filmy z wizyty Czesława] Miłosza i [Lecha] Wałęsy [w Lublinie oraz „Od Sierpnia do sierpnia” ze zdjęciami Erazma Ciołka.

Data i miejsce nagrania	2014-04-24, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Maria Buczkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"